

Tisková zpráva, 16. září 2026

Když matky nemohou pracovat podle svých představ: bariéry a náklady pro veřejné rozpočty

Nový policy brief think-tanku IDEA při Ekonomickém ústavu Akademie věd ČR analyzuje, nakolik mohou české matky s předškolními dětmi pracovat v rozsahu, který by si samy přály, a jaké překážky jim v tom brání. Unikátní analýza ukazuje výrazný rozdíl mezi jejich pracovními preferencemi a skutečným zapojením na trhu práce a zároveň vyčísluje možné přínosy odstranění těchto bariér pro veřejné rozpočty. Které překážky jsou nejdůležitější u matek nejmenších dětí a které u matek starších předškoláků? A kolik by veřejné rozpočty mohly získat, pokud by matky mohly pracovat podle svých představ?

Téměř tři čtvrtiny matek s předškolním dítětem podle analýzy¹ své pracovní preference nenaplnují – pracují méně, nebo naopak více, než by si přály. Celkem 92,5 % z nich by chtělo pracovat, většina však preferuje částečný úvazek - průměrně by chtěly pracovat přibližně 17 hodin týdně. Ve skutečnosti pracuje jen zhruba polovina z nich.

Překážky, které matkám brání v naplnění jejich pracovních představ, se přitom výrazně liší podle věku nejmladšího dítěte. Mezi matkami s nejmladším dítětem do tří let, které nemohou pracovat podle svých preferencí, je nejčastější bariérou nedostupnost pravidelné péče o děti: 61 % z nich nemá pro dítě pravidelné hlídání a zároveň by chtělo pracovat více, než aktuálně pracuje. Méně významnou ale stále důležitou roli zde hraje slabý kontakt s původním zaměstnavatelem a nedostatek flexibilních pracovních podmínek. U matek dětí

---

¹ Zjištění vycházejí z šetření MUMDOO 2026 na vzorku téměř 17 tisíc matek s dítětem do pěti let.

ve věku tři až pět let naopak dominuje právě chybějící flexibilita práce, se kterou se potýká přibližně polovina z nich.

Vyšší zapojení matek do práce přitom nemá dopad jen na jejich vlastní příjmy a kariérní možnosti, ale také na veřejné rozpočty. Pokud by všechny matky předškolních dětí mohly pracovat v rozsahu odpovídajícím jejich preferencím, mohl by se podle odhadů zvýšit výběr daně z příjmu a odvodů na sociální a zdravotní pojištění přibližně o **16 miliard korun** ročně.

„Největší fiskální potenciál je samozřejmě u matek, které dnes nepracují, ale pracovat by chtěly. Jejich zapojení na trh práce by podle našich simulací mohlo veřejným rozpočtům přinést zhruba 17,8 miliardy korun ročně. Naopak přizpůsobení úvazků již pracujících matek jejich preferencím by výnos snížilo asi o 1,9 miliardy korun ročně. Celkový čistý efekt tak činí přibližně 15,9 miliardy korun ročně,“ upřesňuje autorka studie Klára Kalíšková.

Pro představu, odhadovaných 16 miliard korun odpovídá přibližně roční státní provozní podpoře více než 100 tisíc plně obsazených míst v dětských skupinách. Jejich celková kapacita v Česku přitom v červenci 2026 činila zhruba 32,4 tisíce míst. Analýza tak ukazuje, že vyšší zapojení matek malých dětí na trhu práce není jen otázkou sladování rodiny a zaměstnání, ale může představovat i významný rozpočtový zdroj s potenciálem pokrýt náklady na odstraňování bariér, které ženám brání pracovat podle jejich preferencí.

Policy brief doporučuje dále rozšiřovat cenově a místně dostupnou péči o děti, zejména do tří let. Důležitá je přitom nejen kapacita péče, ale i její časová flexibilita a možnost využívat ji v rozsahu odpovídajícím částečným úvazkům, které většina matek preferuje. Zároveň je žádoucí podporovat flexibilnější pracovní podmínky a udržování kontaktu rodičů se zaměstnavatelem během rodičovské dovolené. Třetím doporučením je úprava daňového systému tak, aby neznevýhodňoval návrat druhého z rodičů do zaměstnání a zvyšoval čistý výnos z práce i při nízkých výdělcích.

Celý text studie k dispozici zde: <https://idea.cerge-ei.cz/policy-briefs/kdyz-matky-nemohou-pracovat-podle-svych-predstav-bariery-a-naklady-pro-verejne-rozpocety>

K danému tématu vydala IDEA již v minulosti řadu původních empirických studií jako např.:

- Částečné úvazky: v Česku vzácné zboží <https://idea.cerge-ei.cz/studies/castecne-uvazky-v-cesku-vzacne-zbozi>
- Veřejná podpora míst ve školkách se stále vyplatí: analýza výnosů a nákladů <https://idea.cerge-ei.cz/studies/verejna-podpora-mist-ve-skolkach-se-stale-vyplati-analyza-vynosu-a-nakladu>

- *Ruce a mozky českých žen stále nevyužity* <https://idea.cerge-ei.cz/studies/ruce-a-mozky-ceskych-zen-stale-nevyuzity>
- *Vliv zvýšení rodičovského příspěvku na participaci žen na trhu práce* <https://idea.cerge-ei.cz/studies/vliv-zvyseni-rodicovskeho-prispevku-na-participaci-zen-na-trhu-prace>

Kontakt na autorku studie:

Klára Kalíšková, klara.kaliskova@cerge-ei.cz, +420 - 777 831 368

Administrativní kontakt pro média:

Eva Peňázová, eva.penazova@cerge-ei.cz, +420 - 602 698 440

IDEA při CERGE-EI, Politických vězňů 7, Praha 1, idea@cerge-ei.cz

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při Ekonomickém ústavu AV ČR, v. v. i. je nezávislý akademický think-tank zaměřující se na analýzy, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii. IDEA je projektem Ekonomického ústavu Akademie věd České republiky, který spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (CERGE) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI.

S podporou

IOCB TEC-H

ALIANCE PRO
MODERNÍ STÁT